

SPRAVODAJ OBCE LIPTOVSKÝ PETER

ROČNÍK X.

DECEMBER 2015

č.

2

Vážení spoluobčania!

Opäť sú tu Vianoce – najkrajšie sviatky v roku, kedy sa môžeme na chvíľu pristaviť, zabudnúť na každodenné povinnosti a zaspomínať si. V tomto čase sa spoločne stretávame príbuzní, priatelia, rodiny. Chceme si aspoň teraz pripomenúť, aké to je potešiť sa z radosti našich detí, vnúčat, ale aj dospelých. V tomto krásnom čase sa opäť vieme tešiť aj z maličkostí. V úprimnom úsmeve, vľúdnom slove či ľudskom dotyku je veľké tajomstvo a bohatstvo. A v každom z nás to vyvoláva pocit šťastia, pohody a spolupatričnosti. Verím, že sa všetci poschádzate a že spolu zasadnete za prestretý štedrý stôl naplnený dobrotami a pri rozsvietenom stromčeku prežijete pokojné a radostné chvíle.

Chcela by som sa vám - obyvateľom našej obce, poďakovať za prácu vykonanú v tomto roku a za podporu, ktorú mne a poslancom zastupiteľstva prejavujete. V mene celého obecného zastupiteľstva, pracovníkov obecného úradu, ale aj za seba, vám želim do nastávajúcich vianočných dní, nech sú naplnené citom človeka k človeku. Prajem vám vnútornú silu a stály zmysel pre radosť z malých i veľkých vecí života. Veľa zdravia, životnej iskry, lásky a potešenia z najbližších a ľudí blízkych vášmu srdcu.

Anna Papajová, starostka obce

Stretneme sa na Štefana

„Veľkou lyžicou“ budeme v Liptovskom Petre jesť aj druhý raz v tomto roku. Teda okrem fašiangov, aj na Štefana, t. j. 26. decembra.

Rozhodli sa tak priaznivci obecných hodov s tým, že táto tradícia je Liptovskému Petru bližšia. Všetkých obyvateľov srdečne pozývajú a sľubujú, že na stoloch pri Kultúrnom dome nebude v tento deň chýbať nič, čo k správnej zabijačke patrí a po „občerstvení“ bude aj svätoštefánska zába-
va.

Na Štefana chodili koledníci vinšovať, za čo dostávali výslužku.

Nevzťahovali sa naň také prísne obmedzenia ako na deň pred ním. Atmosféra v rodinách a domácnostiach bývala uvoľnenejšia, bezprostrednejšia a veselšia. Večer bol vyhradený zábavám. Pokoj a pohoda sviatočných dní a večerov bývali a aj dnes sú príležitosťou na vzájomné návštevy. Navštevujú sa príbuzní, známi a to nielen z vlastnej dediny, ale aj zo susedných dedín.

Nech čaro Vianoc hreje
Nech šťastie stále praje
Nech zdravie dobre slúži

Krásne prežitie
Vianočných sviatkov
A úspešný nový rok praje

Obecný úrad
v Liptovskom Petre

Rozsvietili sme stromček

Viac ako dvesto rodičov s deťmi, starších spoluobčanov a ostatných prišlo 5. decembra na rozsvietenie vianočného stromčeka. Už od 14. hodiny na všetkých čakala teplá kapustnica, varené víno, teplý čaj a ako pozornosť obce aj darček - kalendár Liptov.

Pri stoloch sa stretli susedia, priatelia, známi, aby v rozhovoroch prebrali novinky, radosti a starosti všedného dňa.

Pekným príspevkom k vianočnej atmosfére bolo vystú-

penie členiek Jednoty dôchodcov, ktoré pod stromčekom zaspievali vianočnú pieseň i pravý peterský kuplet. Rozsvietenie stromčeka, tohto pekného symbolu Vianoc, nás aspoň na chvíľu zjednotilo v idylickom pocite sviatočného obdobia, pred ktorým sme sa ocitli. Vyvrcholením bol príchod sv. Mikuláša s čertom i anjelom, ktorí spôsobili vlnu veľkého vzrušenia medzi deťmi. Pohľad na ich radosť určite stál za to, byť v tomto okamihu, na tomto mieste.

• Účastníci spomienkového stretnutia pred kultúrnym domom.

• V kultúrnom programe sa predstavila petranská mladá.

• Prítomných pozdravil aj Branislav Tréger, primátor L. Hrádku a príbuzní peterských lekárov.

Hrdí sú nielen Petrania

Spomienkové stretnutie na slávne peterské lekárky uskutočnil Obecný úrad v Lipt. Petre 10. októbra v Kultúrnom dome. Na jeho fasáde tento deň pribudli dve nové tabule s menami Márie Bellovej – prvej slovenskej lekárky a Ireny Jakubcovej-Dérerovej – priekopníčky detskej kardiológie. Po privítaní starostkou Annou Papajovou za účasti hostí – Branislava Trégera, primátora Lipt. Hrádku, Ľubice Trégerovej, starostky V. Boce, Ľubomíra Žilu, poslanca z Príbovíc, Mareka Szaboa a Daniely Mikušovej ev. farárov z Príbovíc a L. Petra, ale i potomkov a príbuzných dvoch peterských osobností - Ireny Beňovej, Nadeždy Taliovej, Vladimíra Hejdu, Kataríny Konrádovej odhalil člen kultúrnej komisie Ľubomír Gajdoš pamätné tabule. Program potom pokračoval v Kultúrnom dome. V jeho úvode so skladbou Pocta vystúpili Marián Drábik s Dominikou Hatiarovou zo ZUŠ v Lipt. Hrádku. Emil Drugaj s Elenou Porubánovou prečítali životopisy Márie Bellovej a Ireny Jakubcovej-Dérerovej. Na záver tejto časti vystúpila peterská mladá s tradičným divadelným kusom o lekároch. Po nich dostali priateľskú rodinnú príslušníčky, potomkovia, ktorí sa podielali s prítomnými o spomienky na naše rodáčky. Anna Papajová im na záver venovala Pamätný list a knihu. Program napokon uzavrela pieseň Jakuba Grajchmana Slniečko zapadá, ktorú zaspievali všetci prítomní ako oslavu rodnej krajiny. Podujatie malo ohlas aj na Liptove. Napríklad fakt, že v Liptovskom Petre sa narodila prvá slovenská lekárka si všimla poetka Anna Ondrejková, pracovníčka Knižnice G. F. Belopotockého. „Vôbec som o tom nevedela, ani by ma to nenapadlo, ale teraz už viem a som na to hrdá. Je to hlboká stopa, ktorú po sebe na Slovensku zanechala táto žena,“ povedala nám.

Nové garáže už na rok

Tohto roku pribudli nové chodníky pred bytovkami č. 254 a 255. Obecný úrad do nich z vlastného rozpočtu investoval približne 20 tisíc eur. Ako sme sa dozvedeli, súčasne to bola aj predpríprava na plánovanú výstavbu radových garáží.

Tých by sa malo v prvej etape postaviť 16. V uplynulých mesiacoch sa uskutočnilo aj prvé stretnutie so záujemcami o ne, na ktorom sa rozhodli pre výstavbu o niečo drahších, murovaných garáží. Ako nás informovala starostka Anna Papajová výstavba garáží po tejto etape bude pokračovať prefabrikovanými, tak aby sa pokryl záujem podľa možnosti a ambícií ostatných majiteľov automobilov. V súčasnosti je stavebná parcela na severo-západe sídliska vysporiadaná a pripravuje sa územné konanie, takže v budúcom roku by sa mohlo začať so stavebnými prácami. Obecný úrad zatiaľ na garáže eviduje 30 žiadostí. Možnosť zapojiť sa v budúcnosti do výstavby je tu však viac, lebo parcela je dimenzovaná na 60 až 70 garáží. Využitie tejto kapacity by podstatne pomohlo vyriešiť dnešnú situáciu s parkovaním na ulici medzi bytovkami.

Obyvateľov pribúda

K 1. januáru 2015 sme v Liptovskom Petre evidovali 1368 obyvateľov. Od januára do konca novembra sa do obce prisťahovalo 37 obyvateľov, z toho 13 mužov a 24 žien. Odstáhovalo sa 30 ľudí, z toho 14 mužov a 16 žien. Narodilo sa 14 detí z nich bolo 7 chlapcov a 7 dievčat, zomrelo 11 ľudí. Rozlúčili sme sa so siedmymi mužmi a štyrmi ženami. Potešiteľné je, že ku koncu novembra sme v obecnej matrike evidovali 1378 obyvateľov, čo je o desať viac ako na začiatku roka.

Zeleň pri ceste

V tomto roku obec realizovala jeden z podaných projektov. Z Environmentálneho fondu dostala 22,8 tisíc eur na projekt s názvom Ochrana ovzdušia v obci Liptovský Peter. Za tieto peniaze poníže autobusovej zastávky naproti MŠ, medzi rušnou hlavnou cestou a miestnou komunikáciou, upravila terén, zasiała trávnik, zasadila stromy a doplnila živý plot.

Obec čoskoro privíta nových obyvateľov

Na západnom okraji Liptovského Petra vyrastajú nové rodinné domy. Táto výstavba bola navrhnutá v územnom pláne obce.

Keďže pozemok pred časom získala firma Hlina s.r.o., okrem niektorých rodinných domov zabezpečila prístupovú

vú cestu i všetky inžinierke siete - vodovod, kanalizáciu, plyn, optický kábel, rozhlas, verejné osvetlenie ako aj rozvody pre elektriku, ktoré sú pripravené na možnosť, že na rodinné domy budú nainštalované fotovoltaické elektrárne.

V praxi to znamená, že celá výstavba je orientovaná do objektov s nulovou spotrebou energie, teda do pasívnych domov, čo je podľa zástupcov tejto firmy trend budúcich rokov.

Dnes je už väčšina z týchto domov pod strechou.

Obec od tejto výstavby očakáva, že sa omladí, keďže domy sú určené pre mladých ľudí schopných vziať si na takéto bývanie úver.

Zároveň je v novej lokalite naplánovaný objekt občianskej vybavenosti, ktorý bude slúžiť aj domácim občanom.

• V podkroví materskej školy vznikol univerzálny priestor využiteľný rôznym spôsobom.

Svetlo, teplo, priestor

V auguste a septembri sa obecný úrad pustil do sľubovanej rekonštrukcie podkrovia materskej školy. Prakticky za mesiac pribudli pod strechou nové priestory spolu so sociálnym zariadením, ktoré okrem iného otvárajú materskej škole možnosť v budúcnosti zvýšiť svoju kapacitu. Ako nám povedala riaditeľka MŠ Tatiana Salvová, zatiaľ však budú slúžiť na to, na čo ich plánovali, teda na spálenie pre deti. Dodala, že ďalší problém, ktorý by potrebovali riešiť je úprava okolia

budovy a obnova ihrísk, čo môže byť trochu komplikované, pretože detské zariadenia musia mať z bezpečnostných dôvodov certifikáciu. Podľa informácie z obecného úradu do súčasnej rekonštrukcie, ktorá v peterskej materskej škole nie je v posledných rokoch prvá, investovala obec z vlastných zdrojov 34 tisíc eur. V najbližších dňoch čaká toto dielko, ktoré prinieslo pod strechu materskej školy svetlo, teplo, priestor kolaudácia a uvedenie do prevádzky.

Hasiči dostali protipovodňový vozík

Starostka Anna Papajová, predseda DHZ Martin Kuboš, preventívár DHZ Milan Majer a člen DHZ Peter Fiolek, za účasti ministra vnútra Roberta Kaliňáka, prevzali pre náš dobrovoľný hasičský zbor v Dolnom Kubíne 23. októbra protipovodňový vozík. Ten obsahuje niekoľko druhov čerpadiel (kalové, elektrické kalové, plávajúce) generátor elektriny, prenosné osvetlenie, protipovodňové bariéry i súpravu náradia. Ministerstvo takýmito vozíkmi vybavilo na Slovensku 621 obcí a to na základe miery povodňového rizika a tiež podrobnej štatistiky zásahov. Táto špeciálna technika je

súčasťou projektu Aktívne protipovodňové opatrenia financovaného z Kohézneho fondu, cez operačný program. Vozíky po dobu 5 rokov budú majetkom štátu, čo znamená, že hasiči ich teraz dostali do bezplatného užívania. Po uplynutí tejto doby, ich štát prevedie do majetku miest a obcí.

V Lipt. Petre sa príviesny protipovodňový vozík dá použiť v prípade zaplavenia pivníc, no ako súčasť výbavy poslúži našim hasičom pri poskytovaní pomoci napr. v iných obciach. „Naši hasiči budú vybavení dobre, a ak ministerstvo vyhovie našej žiadosti o pridelenie nového

hasičského auta IVECO, budú vybavení úplne fan-

tasticky,“ povedala nám starostka Anna Papajová.

Prvý raz na domácich doskách

Hľadisko Kultúrneho domu 14. novembra praskalo vo švíkoch. Dôvodom bola divadelná hra Obec roka z dielne Michala Tomasyho a Romana Hapču. Komédia na starú, ale zaktualizovanú tému, príchodu ministra do malej obce, pritiahla do sály 140 divákov, ktorých očividne nadchla a oprávnené zožala veľký úspech. Hru na domácich doskách uviedlo divadlo *FAKTOR z Lipt. Petra, ktoré zastrešila naša obec potom,

ako sa z dovalovského divadla A tak oddelila časť hercov, túžiacich po vlastnom vyjadrení svojho cítenia i myšlienok. Tí v Liptovskom Petre našli dobré podmienky pre navčovanie, za čo ho na oplátku budú reprezentovať. Ako nám povedala starostka Anna Papajová, obec ktorá si len nedávno pripomenula 111. výročie založenia vlastného ochotníckeho divadla podporí mladých hercov a bude sa im snažiť pre ich prácu vytvo-

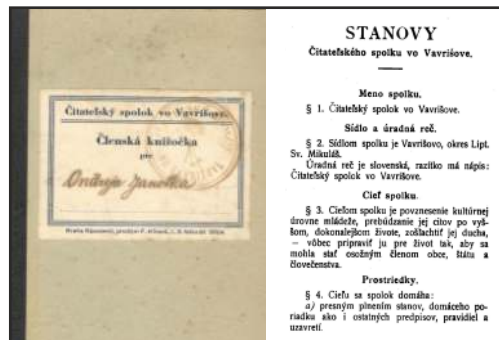

riť čo najlepšie podmienky. „Medzi hercami sú Dovalovčania, Hrádočania i Petrania a verím, že najmä k tým posledným spomenutým prídu

ďalší naši nadšenci,“ povedala a dodala, že možno je to aj cesta, ako znova postaviť na nohy jednu z našich kultúrnych tradícií.

Uplynie 115 rokov od založenia čitateľského spolku

V roku 1901 vznikol na podnet Jána Hlavaja v Liptovskom Petre čitateľský spolok. Na zasadnutí 13. januára 1901 bol zvolený dočasný predseda spolku Michal Čatloš mladší, zápisník viedol Michal Blišfan a pokladníkom bol zvolený Ján Palkovič. Prvé valné zhromaždenie sa uskutočnilo 27. decembra 1901, na ktorom dočasný predseda oznámil potvrdenie stanov. Podľa nich, hlavným cieľom spolku bolo vzdelávanie a národné uvedomovanie ľudí. Na tomto zhromaždení bol zvolený aj riadny predseda. Stal sa ním evanjelický farár Štefan Bella. Okrem toho, účastníci na ňom rozhodli aj o predplatení viacerých novín a časopisov:

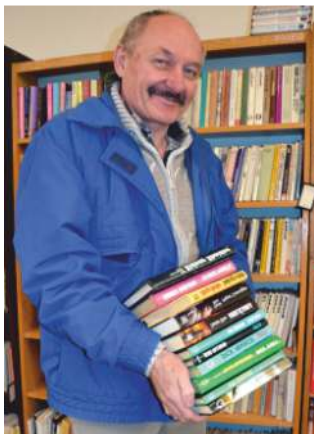

• Takto vyzerala čitateľská knižička a stanovy aj v Liptovskom Petre. Táto pochádza z Vavrišova.

Národné noviny, Slovenské noviny, Slovenské listy, Ľudové listy, Stráž na Sione, Vlast' a svet, Obzor, Černokňazník, Slovenské pohľady,

Československý hospodár a Hlas. Prijali tiež poriadok pre spolkovú miestnosť a za členov sa prihlásilo všetkých 40 účastníkov zhromaždenia. V nasledujúcom roku sa rozhodli založiť spolkovú knižnicu, do ktorej od Muzeálnej spoločnosti v Martine dostali darom 105 zväzkov kníh. V ďalších rokoch sa pomerne rýchlo za sebou menili aj predsedovia. Po Štefanovi Bellovi sa predsedom stali Michal Hlavaj, Ján Bezek, Michal Lubelan, Vladimír Rolko. Za zmienku stojí, že v lone čitateľského spolku vzniklo aj ochotnícke divadlo a spevokol, ktoré prispievali k rozvoju kultúrneho života v Liptovskom Petre.

Číta najmä staršia generácia

Pokračovateľom čitateľského spolku je dnešná obecná knižnica, ktorá patrí k najstarším organizáciám v obci.

Vedie ju Oľga Uličná (na snímke vpravo), ktorá tu vo funkcii knihovníčky strávil plných 36 rokov. Ako nám povedala, v súčasnosti eviduje okolo 70 čitateľov. V knižnici je 3 900 zväzkov kníh pre všetky vekové kategórie. Tie sa každoročne dopĺňajú z príspevku obecného úradu. Obec každý rok prispieva na nové

knihy sumou cca 700 €. Oľga Uličná nám potvrdila, že nižší záujem ako v minulosti majú o knihy mladí ľudia. Väčší zasa starší spoluobčania, najmä dôchodcovia, ktorí sa takto snažia udržať v dobrej duševnej forme. Presvedčili sme sa o tom na mieste aj sami (na snímke vľavo). Počas našej návštevy si v nákupných taškách odnášali plné náruče kníh. Len pripomíname, že obecná knižnica je otvorená každý utorok od 16.30 h do 18.30 h.

